

[Per Møller.]

gældende lande er det et påtrængende vigtigt mål at gøre den nationale uafhængighed til en politisk og økonomisk realitet.

Det er også naturligt for et land som Danmark at pege på behovet for at skabe social fremgang. Men jeg er lidt bange for, at der her måske er tale om et fromt ønske, som det vil være ret svært at gøre noget virkelig håndgribeligt for at fremme. Beklageligvis er udviklingen i et væsentligt antal u-lande den, at de fattige bliver fattigere og de rige bliver rigere. Det er ikke en udvikling, der stemmer overens med vores filosofi. Det er ikke en udvikling, som vi kan anse for at være ønskelig. Men det er formentlig realistisk at se i øjnene, at det nok er meget lidt, vi i kraft af u-landspolitikken kan gøre for at råde bod på den skæve sociale udvikling, der er iøjnefaldende i et så stort antal af udviklingslandene.

Det er en god målsætning, at man også har fået med tanken om det kulturelle samarbejde. Her vil det vel også være svært at få denne hensigt omsat i et praktisk handlingsprogram. Men jeg ser, der skal nedsættes et kontaktudvalg, der får til opgave at se, hvad der kan gøres. Det bliver en ømtålig og vanskelig opgave, men der ligger også noget inspirerende, noget udfordrende i det, for det ville være så uendelig betydningsfuldt, hvis dette kulturelle perspektiv kunne indpasses i vores u-landspolitik.

Spørgsmålet om, hvorfor vi vil gå ind i u-landspolitikken og ofre, hvad den koster, må besvares med henvisning til forskellige ting. Som en første begrundelse, en første tilskyndelse, vil det være rimeligt at sige, at der er en moralsk forpligtelse. Præsident Kennedy sagde engang: vi skal gøre det, fordi det er rigtigt. Man kan vel også pege på, at en vis omfordeling af velstanden er en hævdvunden og accepteret praksis i så at sige alle demokratier, og når de mere velstående skal afgive til de mindre velstående, er det ikke noget, de skal gøre som en nådes handling, men noget, de skal gøre som udtryk for en social samvittighedsfølelse, en social ansvarsfølelse. Den samme tankegang hører naturligt hjemme i et større, et internationalt perspektiv.

Dernæst skal vi være aktive i u-landshjælpen, fordi der her er tale om en investe-

ring i fred. Dette, at der kommer udvikling og velstand i én række lande, er ikke nogen garanti for freden; der er nok af eksempler på, at også velstående nationer har været aggressive og har truet freden. Men jeg tror alligevel, man må regne med, at en vækst i velstanden rundt om i verden vil give en ramme for fredeligt økonomisk samarbejde, vil give en øget respekt for at opretholde en international retsorden. Man har vel her en problemstilling, der er lidt den samme, som vi kender det i musicalen „My Fair Lady“, hvor Mr. Higgins spørger skraldemanden, Mr. Doolittle: „Har du da ingen moral?“, hvortil svaret lyder: „Nej, det har jeg ikke, og det ville du heller ikke have, hvis du var så fattig, som jeg er.“ Jeg tror, der er en sammenhæng mellem den velstandsstigning, som vi sigter på at fremkalde, og bestræbelserne på at sikre en bedre moral i det internationale samarbejde.

Endelig vil jeg som et af motiverne nævne, at u-landshjælpen er en investering i oversøiske områder og dermed en handling, der vil være til gavn for os selv. Jeg tror, at de forløbne års erfaringer har vist, at bistanden kun kan blive effektiv og kun kan blive bestandig, hvis giver og modtager arbejder sammen i et fællesskab, hvis begge parter føler, at de har en interesse i dette samarbejde. Det er en naiv illusion at tro, at u-landsbistand kan baseres på motiver, der er totalt blottet for egeninteresse. Jeg vil i denne sammenhæng citere, hvad den tidligere formand for u-landsstyrelsen, nuværende markedsminister Nyboe Andersen, skriver i festskriftet til professor Carl Iversen. Han skriver:

„U-landsbistanden er og må være et led i Danmarks udadvendte politik. Der bevilges ikke beløb af en størrelsesorden på efterhånden flere hundrede millioner kroner som gaveydelse til andre lande, medmindre disse bevillinger anses for at være til gavn for Danmarks samarbejde med de pågældende lande og for vor placering i det internationale politiske og økonomiske samarbejde.“

Jeg tror, dette er nøgterne ord, som vi bestandig skal have i tankerne ved udformningen af u-landspolitikken. Jeg tror, det er en fordel, hver gang u-landspolitikken giver baggrund for en konstatering af, at her foreligger der en gensidig fordel, og at